

Tematy do matury wewnętrznej z języka polskiego

w roku szkolnym 2009/2010

LITERATURA

1. Mityzacja rzeczywistości w polskiej prozie XX wieku. Przedstaw problem na przykładzie wybranych utworów (np. B. Schulza, T. Nowaka, O. Tokarczuk).
2. Przedstaw różne sposoby prezentacji rzeczywistości w powieściach realizmu magicznego (np. utwory G.G. Marqueza, I. Allende).
3. Scharakteryzuj literackie przedstawienia wydarzeń historycznych, odwołując się do wybranych utworów literackich z XIX i XX wieku.
4. Porównaj realizację gatunku felietonu, wykorzystując teksty wybranego autora XIX i XX wieku.
5. Porównaj realizację gatunku reportażu, wykorzystując teksty wybranego autora XIX i XX wieku.
6. Scharakteryzuj motywy fantastyczne wykorzystywane przez autorów literatury współczesnej (na wybranych przykładach).
7. Symbol jako sposób kreacji świata. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich okresu modernizmu.
8. Zaprezentuj funkcje alegorii w utworach literackich różnych epok.
9. Tytuł i jego funkcje w utworze literackim. Omów zagadnienie w oparciu o tytuły utworów dwóch wybranych epok (z XVII, XVIII, XIX wieku).
10. Quasi-rzeczywistość w powieściach parabolicznych XX wieku. Przedstaw temat na wybranych przykładach literackich.
11. Na wybranych przykładach omów funkcjonowanie tradycji romantycznej w literaturze epok późniejszych.
12. (Auto)biografia jako tworzywo literackie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach utworów literackich z różnych epok.
13. Mitologizacja i demitologizacja dworu szlacheckiego w literaturze. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach literackich.

14. Scharakteryzuj literackie inspiracje postawą franciszkańską, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
15. Na przykładzie utworów literackich z różnych epok zaprezentuj groteskę jako sposób przedstawiania rzeczywistości.
16. Przenikanie publicystyki i literatury jako zjawisko charakterystyczne w tekstach XX i XXI wieku. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
17. Na podstawie wybranych przykładów przedstaw sposoby kreowania postaci w komedii antycznej, oświeceniowej i Fredrowskiej.
18. Na podstawie wybranych utworów zaprezentuj wpływ farsy i komedii dell'arte na twórczość Moliera.
19. Przedstaw literackie obrazy *małej ojczyzny* w wybranych utworach literatury polskiej XX wieku.
20. Patriotyzm w ocenie polskich twórców współczesnych (np. Cz. Miłosza, W. Gombrowicza, T. Konwickiego, Z. Herberta). Zaprezentuj zagadnienie na wybranych przykładach.
21. Czas i przestrzeń w dramacie realistycznym, symboliczno-poetyckim i awangardowym – porównaj ich realizację w wybranych utworach literackich.
22. Na podstawie wybranych utworów literackich zaprezentuj sposoby i funkcje wykorzystania przez literaturę XX wieku schematów powieści sensacyjnej (lub kryminalnej, przygodowej, romansowej).
23. Na podstawie wybranych utworów przedstaw funkcjonowanie tradycji antycznej w twórczości J. Kochanowskiego.
24. Poeci polscy różnych epok wobec literackiej spuścizny J. Kochanowskiego – przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z co najmniej dwóch epok.
25. Feminizm i feministki w literaturze XX i XXI w. Zaprezentuj temat na podstawie wybranych tekstów.
26. Zaprezentuj różnorodne nawiązania do sarmatyzmu jako formacji kulturowej w wybranych utworach literackich epok nowożytnych.
27. Scharakteryzuj tragizm jako kategorię estetyczną i filozoficzną. Wykorzystaj utwory z dwóch, trzech epok.
28. Problematyka egzystencjalna w poezji M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, H. Poświatowskiej, A. Świrszczyńskiej, A. Kamieńskiej. Wykorzystaj wybrane utwory dwóch autorek.

29. Artysta jako bohater literacki. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
30. Motyw błazeństwa w dramaturgii Szekspira. Zaprezentuj temat na podstawie wybranych utworów Williama Szekspira.
31. Na podstawie co najmniej dwóch spośród podanych utworów (A. Sobolewska *Cela – odpowiedź na zespół Downa*, W. Tochman *Jakbyś kamień jadła*, R. Kapuściński *Cesarz* lub inna książka tego autora; J. Kott *Szekspir współczesny*, J. M. Rymkiewicz *Żmut* lub inny esej tego autora, M. Wańkowicz – wybrany tekst) zaprezentuj wzajemne relacje między (auto)biografią i dokumentem, narracją autobiograficzną i dokumentarną.
32. Literackie obrazy codzienności. Zaprezentuj temat na podstawie wybranych utworów liryki XX wieku.
33. Formy korespondencji dawniej i dziś. Zaprezentuj temat na podstawie wybranych tekstów różnych epok.
34. Porównaj dziewiętnastowieczną i dwudziestowieczną powieść grozy. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
35. Motyw książki w literaturze. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
36. Literatura polska wobec najnowszej historii naszego kraju (po 1945 roku). Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
37. Diagnoza współczesnej rzeczywistości w tekstach polskich publicystów. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
38. Tęsknota za metafizyką we współczesnej literaturze. Przedstaw różnorodne przejawy tego zjawiska na podstawie wybranych przykładów.
39. Motywy egzystencjalne w literaturze polskiej XXI wieku. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
40. Przedstaw sposoby kreacji kobiet w wybranych utworach literatury polskiej różnych epok.
41. Przedstaw sposoby kreacji kobiet w wybranych utworach literatury obcej różnych epok.
42. Zanalizuj sposób konstruowania przestrzeni w dziele literackim na wybranych przykładach.
43. Motywy różnych kultur w literaturze polskiej. Zanalizuj temat na podstawie wybranych utworów z różnych epok.
44. Inny, obcy, odmieniec jako bohater literacki. Scharakteryzuj i porównaj wybranych bohaterów literackich różnych epok.
45. Scharakteryzuj literackie przedstawienia problemu Zagłady, odwołując się do wybranych utworów.

46. Porównaj różne koncepcje poezji i poety w literaturze dawnej i współczesnej.
47. Przedmieście i prowincja w literaturze XX i XXI wieku. Omów temat na wybranych przykładach utworów.
48. Porównaj sposób ujęcia problematyki filozoficznej i metafizycznej w dramacie romantycznym i modernistycznym. Omów temat na wybranych przykładach utworów.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

49. Symbol jako środek wyrazu w poezji i malarstwie młodopolskim. Omów temat na wybranych przykładach.
50. Przedstaw teksty literackie w kabarecie Młodej Polski lub/i dwudziestolecia międzywojennego lub/i współczesnym. Przedstaw temat na wybranym przykładach.
51. Omów relacje między malarstwem a literaturą w twórczości S. Wyspiańskiego (lub Witkacego).
52. Dialog twórców literatury z filozofami. Przedstaw temat na podstawie wybranych tekstów literackich i filozoficznych.
53. Filozoficzne inspiracje poezji B. Leśmiana. Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych utworów poety.
54. Wpływ powieści gotyckiej na kino współczesne. Omów temat na wybranych przykładach.
55. Motywy katastroficzne w literaturze i filmie. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach.
56. Scharakteryzuj elementy postmodernizmu w literaturze i filmie na wybranych przykładach dzieł literackich i filmowych.
57. Przenikanie się świata nadprzyrodzonego ze światem realnym w wybranych utworach literackich i filmowych. Przedstaw to zjawisko i określ jego funkcję.
58. Na podstawie analizy co najmniej dwóch spektakli teatralnych przedstaw argumenty uzasadniające Twoje stanowisko wobec zagadnienia: Kto jest autorem przedstawienia: dramaturg czy reżyser?
59. Na podstawie wybranych przykładów zaprezentuj różne sposoby istnienia muzyki w dziele literackim.
60. Portret literacki a portret malarski. Porównaj sposoby prezentowania bohatera na podstawie wybranych dzieł literackich i malarskich.

61. Zaprezentuj różne oceny zjawiska sarmatyzmu w wybranych dziełach literatury i sztuki XVIII wieku, XIX i XX wieku.
62. Funkcja koloru w literaturze i sztuce. Omów temat na wybranych przykładach z różnych epok.
63. Porównaj sposoby impresjonistycznego widzenia świata w literaturze i sztuce na podstawie wybranych dzieł literackich i malarskich.
64. Motyw upływu czasu w literaturze i sztuce. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
65. Dramat, teatr, teatr TV. Porównaj różne możliwości inscenizacyjne teatru i teatru TV na przykładzie dwóch spektakli.
66. Historia, literatura, malarstwo. Przedstaw literackie i malarskie portrety wybranej postaci historycznej.
67. Zaprezentuj motyw wolności w wybranych tekstach kultury.
68. Idea syntezy sztuk. Omów różne jej realizacje na wybranych przykładach z XIX i XX wieku.
69. Przedmieście i prowincja w literaturze i sztuce XX wieku. Omów temat na wybranych przykładach.
70. Na wybranych przykładach scharakteryzuj komiks jako syntezę literatury i sztuk plastycznych.
71. Scharakteryzuj motyw tańca na wybranych przykładach literatury i filmu XX i XXI wieku.
72. Scharakteryzuj różne ujęcia motywu podróży w wybranych przykładach literackich, plastycznych i filmowych.
73. Na wybranych przykładach porównaj współczesne adaptacje filmowe i teatralne dzieł W. Shakespeare'a z ich literackimi pierwowzorami.

JĘZYK

74. Frazeologizmy jako tworzywo poetyckie. Omów temat na podstawie współczesnej liryki polskiej.
75. Środki stylistyczne jako sposób kreowania rzeczywistości. Przedstaw temat na wybranych przykładach literackich.
76. Archaizacja i jej funkcje w dziełach literackich. Omów temat na wybranych przykładach.

77. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania języka kolokwialnego w wybranych przykładach z poezji i prozy polskiej.
78. Uproszczenia, skróty, elipsy jako przejaw tendencji rozwojowych języka. Przedstaw literackie przykłady tego zjawiska i określ jego funkcje.
79. Środki językowe wykorzystywane w parodii i pastiszu. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
80. Porównaj różne sposoby funkcjonowania ironii w poezji np. W. Szymborskiej, Z. Herberta, M. Białoszewskiego, M. Świetlickiego. Omów temat, odwołując się do twórczości dwóch wybranych poetów.
81. Scharakteryzuj elementy groteski w języku wybranych dramatów S. I. Witkiewicza i W. Gombrowicza.
82. Przedstaw funkcje stylizacji językowej w polskiej literaturze współczesnej.
83. Znaczące nazwiska i imiona bohaterów literackich. Przedstaw temat, odwołując się do utworów różnych epok.
84. Język w służbie ideologii. Przedstaw temat na podstawie wybranych utworów literackich.
85. Na wybranych przykładach zanalizuj sposoby funkcjonowania tradycji kulturowej we współczesnej reklamie.